

ciana a l'hora de plantejar actuacions en els seus camps.

Resulta especialment important recordar tot això: el caràcter professional, culturalment i nacionalment unitari, de les associacions que apleguen

els nostres intel·lectuals. I recordar, també, que no es tracta de «pildolar» res ni de demanar favors. El desagradable espectacle, esdevingut la setmana passada, de la dreta atacant la contractació de Joan Fuster, com a assessor de

publicacions del president de la Diputació de València, obliga, en aquest sentit, a puntualitzar allò que no hauria de ser necessari: ningú com Fuster no pot ser considerat un autèntic i indiscutible intel·lectual amb mèrits sobrats perquè

la seua contractació siga més un honor que un intercanvi professional. Potser hauríem de començar, en canvi, a qüestionar fins a quin punt estan guanyant-se el sou respectablement els diputats de la Coalició Popular.

La mort del poeta

Sempre m'ha meravellat —ja que no sorprès— la reacció dels estaments oficials i propagandístics de la societat davant la mort dels poetes, almenys d'aquells que han assolit una importància i una significació que no poden soterrar sota l'alenada alleugerida de l'oblit més olímpic. En poques ocasions com en aquestes la hipocresia i l'estultícia que els alimenta queden tan al descobert.

Últimament, hem tingut diverses ocasions —per desgràcia massa i molt pròximes en el temps— per a assistir a aquests esforços lamentables de tractar d'ocultar amb cares compungides i frases buides la radical incomprensió o, pitjor encara, l'alt menyspreu que aquests estaments —i, a través del poder que sobre ella exerceixen, la societat en general— senten, no sols envers les persones concretes, sinó envers allò que aquestes persones han pensat i dit amb els seus versos i la seua forma d'estar en el món.

I no és només que tracten d'enganyar la clientela i cobrir l'expedient amb aquestes cerimònies tan ben muntades, sinó que la mort mateixa els serveix

per a tergiversar i neutralitzar una vegada més allò que diuen plorar, i mantenir, així, la manera d'entendre la vida que han imposat i que els manté en els seus llocs privilegiats.

Una lleu mostra d'açò, la tinguérem quan fa uns mesos va morir Vicente

Salvador Espriu

Aleixandre. El periodista que en cobria la informació per a la televisió ens va transmetre el que el poeta havia dir en entrar a l'hospital: *La vida es un dolor*. Però es va veure obligat a explicar-nos —per si el personal comprenia i assumia la lucidesa i la profunditat de la frase, la qual cosa, certament, pot esdevenir perillosa— que el que Aleixandre volia dir és que li feia mal el cos. El triomf

Vicente Aleixandre

/ Arxiu

Joan Vinyoli

/ Arxiu

de l'estupidesa utilitzant com a arma l'arma mateixa de l'enemic. I no oblidem que era una glòria d'ells.

¿Pot estranyar, doncs, el tractament reticent que ha merescut la mort de Vinyoli i la tergiversació sistemàtica que han patit l'obra i la figura d'Espriu arran de la seua? S'hi uneix a la condició de poetes la de ser-ho d'una nació oprimida i trencada. Perquè, ¿com, si no per aquest trencament, s'entén, per exemple, la forma com un diari com *Levante* recollí la notícia de la mort d'Espriu? Ja no és només la manipulació, per part del poder, de la paraula profunda i lúcida, sinó el fet de no considerar-la com a pròpia, quan ho és. I més patètic encara resulta quan un altre poeta es deixa arrossegar i entra en aquesta cerimònia confu-

sionària dedicant al company mort en aqueixes mateixes pàgines unes paraules estranyes i estrangeres, amb la qual cosa ajuda a desvirtuar la significació d'una obra coherent i honesta.

La «imbecilitat ben educada» —com en una entrevista recent Tàpies qualificava, citant Ruskin, el magma informe que sustenta la societat actual— estén cada vegada més les arrels i senyoreja els cervells d'una generació conformada per a l'engany i el silenci. Assistim impassibles i confortats als homenatges que el poder fa als morts que no han deixat conèixer i gaudir. I no fem res per conèixer i gaudir d'allò que realment eren: la mirada atenta, la comprensió i l'expressió del món, la seua transformació. I aplaudim la nostra derrota.